

1. UVOD

Još od najranijih perioda ljudske civilizacije prisutna je pojava nastanka čvrstih otpadaka, koji su direktan proizvod čovjekovog življenja i rada. Čovjek je, dakle, jedino biće na planeti koje, zadovoljavajući svoje potrebe, stvara otpad i time ugrožava životnu sredinu.

Stvaranje otpadnih materija obuhvata one aktivnosti prilikom kojih materije dolaze u takvo stanje da više nemaju upotrebnu vrijednost te se bacaju ili se sakupljaju radi odlaganja. Svi proizvodi koje stanovništvo koristi u svakodnevnom životu, poslije upotrebe postaju *komunalni otpad*. Njime treba pravilno upravljati jer se količina otpada svakim danom sve više povećava sa povećanjem broja ljudi na planeti, a samim tim se povećava i njegov uticaj na stanje životne sredine. Danas, u prosječno razvijenom području, nastane po stanovniku na dan 1kg čvrstih otpadaka, a u nekim razvijenim zemljama, te su količine daleko veće.

Komunalni otpad je veoma složen i heterogen materijal, nastaje u objektima gdje ljudi žive i borave – raznim ustanovama, trgovinama, javnim mjestima, industriji (ukoliko taj otpad nema svojstva opasnog otpada) [19].

Iz godine u godinu čovječanstvo proizvodi sve veće količine otpada, a raspoloživi prostor za njegovo odlaganje sve je manji.

Trenutno u Bosni i Hercegovinu rješenje zbrinjavanja komunalnog otpada vrši se odlaganjem na deponije. Otpad sa područja Banja Luke i sa područja nekoliko opština regije (Čelinac, Kotor Varoš, Laktaši, Gradiška, Srbac, Prnjavor, Kneževo) odlaze se na Regionalnu deponiju “Ramići”[5].

CILJEVI RADA SU:

- **Utvrđivanje načina funkcionisanja deponije “Ramići” sa sanitarno-higijenskog aspekta.**
- **Identifikacija prisutnih problema na deponiji sa aspekta zaštite životne sredine tj. sa aspekta zaštite voda, vazduha i zemljišta.**
- **Ukazivanje na način nadgledanja životne sredine, odnosno, koncept nadgledanja životne sredine koji se sastoji od: monitoring vazduha, voda, zemljišta i monitoring otpada.**